
Фёдар Ястраб

...ніколі ў слова
не згібее вера...

Вечны Пілігрым

Санеты

* * *

Спякотаі разамлелаю – бялюткі снег,
Нібы кінжал у анямелыя разлогі...
Няўжо насамрэч чымсьці разгнявілі бога?
І што за жарт такі – яго пагрозны смех?

Мо гэта плата нам за неспазнаны грэх?
Кудысьці не туды мо завялі дарогі,
А мы пагардліва адрынулі трывогі
І неўсвядомлены свой не спынілі бег?

Пакуль праз жар і пот не апячэ марозам,
Бяжым кудысьці мы, нібыта пад наркозам
Традыцый, звычак, думак чэзлых... Дзе іх плён?

Адкуль імчымся мы і пад чым наглядам?
Ці блісне ісціна калі пад маскарадам?
Бяздумным табуном ляцім праз жыццясон...

* * *

Ты, як Касандра, смела прадракаеш
І шчасця светлы след, і стос трывог –
Такі даў дар табе калісьці бог.
А шлях уласны ў цемры адшукаеш?

Да дна сябе ніколі не спазнаеш,
Хоць за душой і ведаў новых рог,
Ды ўсё ж душы няведамы аблог –
І Абсалюту зноўку саступаеш...

Што ёсць жыццё – хаос альбо парадак
Сумеснай дзеі, адзіноты; звадак?
І рух адвечны – нейкі механізм?

Мы проста адчуваем, што міжволі
Гуляюць намі на бязмежным полі
Мільёны яркіх сонечных харызм.

* * *

У белы сад расчынена вакно,
І цягне пахам сена ад адрыны.
Стары крумкач застыў ля каляіны,
Нібы вядзьмак з індыйскага кіно.

Не зварухнуўшыся, глядзіць на дно
Маленькай лужынкі абоч яліны...
Мо ён шукае сэнсы і прычыны,
І там яму хоць нешта, ды відно?

Шукаеш дух жыццёвы на аблоках,
А ён жа тут – у звычайным, недалёка,
Ты толькі голаў ніжай апусці.

Знайдзі ў душы нябачаныя сховы
І неабсяжны свет адкрыеш новы,
І да яго цераз жыццё ісці...

* * *

Свой кожны адшукае небакрай,
Для кожнага цячэ свая крыніца,
Не гуртам трэба – аднаму маліцца,
Калі ў душы паселіцца адчай.

Глядзішся ты Нарцысам у ручай
І не перастаеш сабе дзівіцца:
Мяняе твар бруістая вадзіца –
Быў толькі ты, а зараз хто? Пазнай!

Ты сам сябе ніколі не пабачыш,
Штрыхом імгненным толькі абазначыш,
Твой дух – не скамянелы ў часе стод!

Пярэстых з'яў імкліва, часам, змена.
Ці ж можа камянец жывая сцэна?..
І нашы лёсы не сцішаюць ход...

* * *

Пад вечар праз адчыненую створку
Я чую – нібы гукі немаўля...
Размытымі аскепкамі здаля
Лаўлю тваю няўцямную гаворку.

Стаіш ты ў садзе сумным на пагорку.
З прыдыхам нешта мовіш спакваля,
І штось скрозь трэск счарнелага галля
Даносіць вецер пра Гарсія Лорку...

Ніколі ў слова не згібее вера –
Праз слоту ты чытаеш “Рамансэра”!..
Струменіць гукамі цыгайскі дух!

Ты прагнеш волі і з нямот збавення –
Зазяе слова золатам імгненняў,
Як сонца вечна непагасны круг!

* * *

Па дарогах зблытаных чужых абнасіўся абутак,
Я блукаю па іх з самай раніцы і дацямна,
Толькі зноўку і зноўку туман, як сівая сцяна,
Ахінае, нібыта знарок, ветрагон-перапутак.

І раней, і цяпер не магу зразумець: ну чаму так
Зацягнулася з лёсам маім зладзяюга-вайна?
І няўжо ў прымірэння адвеку такая цана,
І яно не сілкуецца ісцінай – ворагам чутак?

У кішэнях нічога няма – у душы толькі скарбы,
Падарожнік мой – вецер – шукаў... не знайшоў болей фарбы,
Толькі шэрань туману, а дзесь – залацінку святла.

Крочыў я па дарозе, а мэту па ходзе вышукваў,
 Хоць блудзіў увесь час – ні другіх, ні сябе не ашукваў,
 Толькі сэнс той нястомнай хады вея часу змяла...

* * *

Ад сораму не буду чырванець,
 Калі анёлаў сабярэцца вечы,
 Абмеркаваць каб шлях мой чалавечы,
 Падсумаваць і золата, і медзь.

Нам час даваўся крыху памудрэць,
 Табе і мне, пакуль трываюць плечы.
 І не змарнее цела, дух старэчы
 Не стане цьмянай свечкаю мігцець.

Што прынясу з сабой на верхні суд –
 Няўжо пацех разгульных тлум і блуд,
 Раскошу і над беднасцю глумленне?

А, можа, пышна прарасце дабром
 Праз сцены ліўняў і буркаты гром
 У глебе мной пасеянае зерне?

* * *

Разгарну адвячоркам жыцця свой зацёрты кілім,
 Калі ўладу яшчэ не займее навечна дрымота,
 Калі памяць другіх пра мяне не завеюць сумёты
 І не ўстане, як прывід, з зіхоткім мячом херувім.

Колькі вёснаў сквітнела і колькі адвеяла зім –
 Ты лічы не лічы, а лісток адарваны з блакнота.
 Падуладна жыццё непазбежнасці сонцазварота –
 За ўзыходам вясёлкавым ноч накладзе чорны грим.

Спакваля з сваёй торбы дарожнай дастану здабыткі,
 Пакладу на кілім стос карцін і запісаных сшыткаў –
 Вось, напэўна, і ўсё, што сабраў па шляхах, што прыдбаў.

Там у гнуткім я слове і ў вобразе кожным карціны,
 Там развагі мае і пачуцці, і гуд успамінаў,
 Там адбіткі імклівых падзей, незавершаных спраў...

* * *

Што для цябе іскрысты дух мастацтва?
 Яшчэ нікім не знойдзены сакрэт

Тварэння свету? З богам тэт-а-тэт
Ты ў кожным творы. І не святатацтва –
Шукаць у бога кропельку сваяцтва –
Ты ж творыш свой няведамы сусвет
І божай іскрай зацвярджаеш след
Агнішча духу, а не панібрацтва.

Ты – мора, ты – спакуслівы вятрыска,
Для немаўля прамністая калыска,
Ў прастор бясконцы мкне узнёслы птах.

Ты – велічных дуброў уздых ад сэрца,
У свет сакральна-патаемны дзверцы,
Дзе ўжо не месціцца ніякі страх...

* * *

Дзе летапісцы, дзе вы, Герадоты?
Гісторый праўда ставіцца на кон –
Што далятае – як праз буру звон –
Аскепкамі няўцямнымі, драбнотай.

Ва ўсякі час хтось сабірае ўпотай,
Не баючыся жорсткіх забарон,
Зярняткі праўды і не б'е паклон
Тым, хто на Зло наносіць пазалоту.

О, як хацеў бы высвеціць тыран
Сваю асобу ў бляску, без заган,
І рыскі каб ніводнай выпадковай!

А ты, хто піша пра сябе і нас,
Пранікніся адказнасцю за Час –
Не прадавай душу, а з ёю – слова!

* * *

Як звер шалёны, рыскае вайна,
Ды ваярам яе не трэба латы,
І не грымяць на той вайне гарматы,
Хоць, пэўна, вечнасць доўжыцца яна.

Дабро і Зло – іх бойка не адна,
Хто на крыжы тваім? – Хрыстос распяты!
Хоць час прайшоў, але ізноў стыгматы
Пякуць далонь – адвечная віна...

Куды ты крочыш, Вечны Пілігрым,
Бо на чале няўрымслівым тваім
Дабра і Зла накрэсленыя меткі?

Шалее ад пакут імклівы век,
Ды выбар за табою, чалавек –
Ты запісаўся ў змагары ці ў сведкі?

* * *

Мы на караблі, дзе пашкоджаны руль,
Праз ветразі дзёртыя зіркаюць зоркі,
Дабром непатрэбным каюты-каморкі
Набіты і потам матроскіх кашуль,

Дзе ўсе пасажыры пастрыжаны “ў нуль”
І рваныя сэнсы штодзённай гаворкі
У сплюшчаны свет працягнулі аборкі,
Дзе рэч уладарыць над многім пакуль.

Куды мы плывем – без вятрыл, без руля,
Пад песні і танцы, пад “гоп-ля-ля-ля”?
Згубіўшыя праўду, мы сэнсы губляем.

Няўжо бляск раскошы так вочы засціў,
Што мэта адна – гэта грошы, наўздзіў?
Няўжо мэтаў іншых – глыбейшых – не знаем?